

Hlavné úlohy ZSPS na rok 2025

ZSPS identifikuje ťažiskové zaostávajúce oblasti, ktoré limitujú vývoj slovenského stavebníctva. ZSPS sa bude v spolupráci s odbornými/sociálnymi partnermi a v dialógu s vládou a štátnou správou usilovať o dosiahnutie nasledujúcich opatrení a cieľov:

I. Celková ekonomická situácia v stavebníctve

1. Vytvoriť vládnu entitu (ústredný orgán štátnej správy) s kompetenciou strategického rozvoja stavebných investícií v SR.
2. Vytvoriť samostatnú sekciu stavebníctva na MD SR, prípadne MH SR, MIRRI SR (aj s ohľadom na 50% podiel verejného stavebníctva na stavebnej produkcii).
3. Vrátiť podiel stavebníctva na 7,5% HDP s cieľom zvýšiť na 8,5% HDP, nutný predpoklad pre znižovanie investičného dlhu. Zabezpečiť pravidelný a predvídateľný prísun verejných zákaziek na stavebný trh.
4. Na základe dát a ekonometrických modelov predikovať vývoj v stavebníctve, s cieľom predvídať očakávané zmeny cien ako aj očakávané vplyvy na stavebný sektor.
5. Vypracovať a naprieč politickým spektrom odsúhlasiť a schváliť dlhodobý a predvídateľný plán výstavby nadnárodnej, národnej a regionálnej technickej a dopravnej infraštruktúry a postupovať podľa neho bez ohľadu na to, aké politické zoskupenie je práve pri moci a to minimálne na najbližších 10 rokov, a to formou záväzného uznesenia vlády; zároveň zabezpečiť financovanie na obdobie minimálne 10 rokov pre projekty uvedené v pláne výstavby.
6. Asistovať pri implementácii ESG do stavebných projektov a stavebných firiem. Iniciovať zavedenie stimulov pre stavebné firmy, ktoré implementujú zelenú výstavbu a procesy pre redukciu svojej environmentálnej stopy.

II. Stavebná legislatíva a jej aplikácia v praxi

1. Implementovať digitalizáciu povolovacích procesov a integrované vzájomne prepojenia a súčinnosť dotknutých orgánov štátnej správy a verejnej správy a samospráv na báze procesov a podmienok definovaných Zákona č. 201/2022 Z. z. o výstavbe.
2. Podieľať sa aktívne na príprave všetkých zákonných a podzákonných predpisov súvisiacej so stavebnými predpismi a presadzovať ich objektívnu implementáciu do praxe.
3. Pripravovať a iniciovať ďalšie legislatívne zmeny zamerané na podporu investícií do stavebníctva.

III. Nepredvídateľnosť a nekonceptnosť výstavby u verejných investorov

1. Vypracovať a naprieč politickým spektrom odsúhlasiť a schváliť dlhodobý a predvídateľný plán výstavby nadnárodnej, národnej a regionálnej technickej, dopravnej aj občianskej infraštruktúry a postupovať podľa neho bez ohľadu na to, aké politické zoskupenie je práve pri moci minimálne na najbližších 10 rokov, a to formou záväzného uznesenia vlády. Zároveň zabezpečiť financovanie na obdobie minimálne 10 rokov pre projekty uvedené v pláne výstavby.
2. Vypracovať zvláštne zmluvné podmienky pre stavby realizované z EÚ fondov pre jednotlivé segmenty zvlášť (NDS, SSC, ŽSR, MD SR) pod záštitou MD SR.
3. Vypracovať metodické usmernenia (pod odbornou záštitou MD SR) pre claimovú agendu, metodiku BIM, triednik stavebných prác, pre stavby (realizované z EÚ zdrojov, ŠR, resp. iných zdrojov) pre jednotlivé segmenty zvlášť (dopravná infraštruktúra,

ekologické stavby, občianska infraštruktúra) a významných klientov (NDS, SSC, ŽSR, MD SR).

4. Kodifikovať a zaviesť do praxe verejného obstarávania (pri zadávaní a hodnotení) prvky metódy BEST VALUE, zeleného VO ako aj zavedenie do praxe spôsob verejného obstarávania inovácií.
5. Zaviesť do praxe certifikáciu zhotoviteľov vyhradených stavieb
6. Zaviesť povinnosť pre verejných obstarávateľov transparentne zverejňovať odôvodnenia prečo pri výbere bola uplatnená najnižšia cena ako jediné kritérium,.
7. Posilniť odbornosť na odborných pozíciách štátnych investorských organizácií, do týchto organizácií vrátiť skutočných odborníkov s reálnou odbornou praxou v oblasti prípravy, výstavby a managementu konkrétneho druhu investícií.

IV. Nízka odbornosť verejného obstarávania stavebných prác a inovácií

1. Zabezpečiť v súlade s odporúčaniami Európskej komisie profesionalizáciu verejného obstarávania kombináciou legislatívneho rámca a vzdelávania, a kontinuity počas striedania politických cyklov,
2. Využitím prostriedkov z technickej pomoci pre verejné obstarávanie zaviesť do praxe spracovanie vzorových typových riešení opakujúcich sa stavebných verejných zákaziek (napr. verejných priestorov, detských ihrísk, cyklotrás a pod.) ako pomôcky pre verejných obstarávateľov ako správne postupovať.
3. Zvýšiť metodickú činnosť ÚVO a propagovanie inovatívnych metód verejného obstarávania stavebných prác.
4. Podporovať odbornú pripravenosť obstarávateľov, informovanosť a odbornú prípravu investorov, kontrolných orgánov a zlepšiť ich pripravenosť aj odvahu na implementáciu nových metód a metodík v oblasti obstarávania stavebných prác formou pravidelného vzdelávania pod záštitou ÚVO (napr. spôsob akreditácie).

V. Zaostávajúca digitalizácia verejnej správy a investičnej výstavby

1. Pokračovať v digitalizácii povoľovania stavieb tak ako to nastavil nový zákon o výstavbe tzn. prijať legislatívny rámec a technické štandardy elektronickej projektovej dokumentácie, stavebného denníka a komunikácie medzi stavebníkom, projektantom, zhotoviteľom stavby a stavebným úradom. K tomu pripraviť plán implementácie, vrátane vybavenia HW a preškolenia veľkého počtu osôb.
2. Zapojiť do spracovania implementácie BIM v SR aj profesijnú organizáciu (ZSPS) a zahájiť implementáciu na národnej úrovni.
3. Implementovať schopnosti obstarávať nadlimitné zákazky v BIM v zmysle odporúčaní EÚ.
4. Uvoľniť odpisovú politiku a zabezpečiť zmeny účtovných pravidiel pre DPH pri bytoch.
5. Vykonať konkrétne legislatívne kroky na zlepšenie vymáhateľnosti nájomného vzťahu.
6. Uskutočniť reformu podpory zo strany Štátneho fondu rozvoja bývania.

VI. Nedostatok kvalifikovaných pracovných síl

1. Vytvoriť podmienky pre personálnu stabilitu na NDS, ŽSR, SSC a ďalších štátnych investorských organizáciách atď. - na základe výsledku konkurzu voľba vedúcich manažérov v NR SR na 7 rokov (ako ÚVO, stav. úrad).
2. Realizovať zásadné zvýšenie odbornosti a expertízy na odborných pozíciách investorských organizácií o skutočných odborníkov:
 - o s reálnou odbornou praxou v oblasti,

- najlepšie vrátiť tých, ktorí v minulosti dosahovali požadované výsledky.
- 3. Nastaviť systém celoživotného vzdelávania s jeho prepojením na trh práce a jeho systémové (viac zdroje) financovanie, a v ňom tak, aby si časť nákladov spojených s financovaním ďalšieho vzdelávania svojich zamestnancov mohli zamestnávateľia započítať oproti daňovej povinnosti z príjmu právnickej osoby.
- 4. Optimalizovať sieť stredných škôl stavebného smeru v úzkej spolupráci so zamestnávateľmi v stavebníctve s cieľom zvýšiť kvalitu a podmienky vzdelávania.
- 5. Spolupracovať pri budovaní a podporovať vznik Centier excelentnosti OVP v stavebníctve výberom z jestvujúcich SOŠ a zosúladiť ich s potrebami praxe v stavebníctve.
- 6. Akcentovať podporu komplexne vybaveným nadpodnikovým Centram odborného vzdelávania a prípravy v stavebníctve ako aj nadpodnikovým centram v stavebníctve vrátane zavedenia celoživotného vzdelávania.
- 7. Poveriť ZSPS koordinovaním aktivít vzdelávacích inštitúcií so zástupcami zamestnávateľov pri tvorbe jednotlivých osnov vzdelávacích programov v stavebníctve, aby sa stále tieto kurzy prispôbovali potrebám trhu práce.
- 8. Zintenzívniť aktivity zodpovedných ministerstiev pre zvyšovanie povedomia o štúdiu stavebníctva a o možnostiach uplatniteľnosti v stavebníctve.
- 9. Propagovať nedostatkové profesie zo strany štátu ako aj nastavenie nástrojov na zatriaktívnenie ich štúdia.
- 10. Znovu spustiť pozastavený monitoring uplatnenia absolventov škôl v praxi a výsledky používať pre aktívne riadenie.

VII. Kompenzácie navýšených oprávnených nákladov zhotoviteľov na verejných stavbách

1. Pripraviť ciele projekty pre podporu výrobných, technologických a riadiacich inovácií v stavebníctve. Nastaviť systém celoživotného vzdelávania s jeho prepojením na trh práce a jeho systémové (viac zdroje) financovanie.
2. Zabezpečiť podporu slovenských subjektov: daňoví rezidenti na SVK, KUV daňový rezidenti na SVK, využívať index daňovej spol'ahlivosti, regionálne zvýhodnenia a bonifikácie.

VIII. Obnova budov

Pôsobiť ako líder a koordinátor odborných aktivít smerujúcich k zvýšeniu tempa obnovy budov na Slovensku. ZSPS v spolupráci s odbornými združeniami (APES SK, SKGBC. BPB a štátnymi organizáciami (SIEA) a ministerstvami:

- pripraviť ciele projekty pre kombinované financovanie obnovy budov (finančné schémy),
- zvýšiť odbornosť riadiacich orgánov programu obnovy,
- rozšíriť odbornú spoluprácu pri stavebných a technologických opatreniach.
- aktivizovať vytvorenie "one stop shop" poradenského centra

IX. Inovácie v stavebníctve

1. Aj v ďalšom období sa bude ZSPS aktívne zapájať do inovačných a rozvojových projektov v stavebníctve a súvisiacich oblastiach. Bude sa zapájať predovšetkým do medzinárodných projektov v rámci EU výziev a programoch HORIZON a LIFE.

2. ZSPS bude požadovať po príslušných ministerstvách aby vypisovalo výzvy na inovácie a rozvoj tiež v stavebníctve a vytváralo predpoklady pre technologické a organizačné inovácie.

* * * * *